

คำแนะนำการใช้สำหรับครู

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วย ๙ ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดที่	๑	การอ่านจับใจความนิทาน
ชุดที่	๒	การอ่านจับใจความคำแนะนำและคำชี้แจง
ชุดที่	๓	การอ่านจับใจความโฆษณา
ชุดที่	๔	การอ่านจับใจความบทความ
ชุดที่	๕	การอ่านจับใจความข่าว
ชุดที่	๖	การอ่านจับใจความสารคดีสั้น
ชุดที่	๗	การอ่านจับใจความประกาศ
ชุดที่	๘	การอ่านจับใจความนวนิยาย
ชุดที่	๙	การอ่านจับใจความบทเพลง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้ จัดสร้างขึ้นโดยกำหนดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถศึกษาเนื้อหา และประเมินผลการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ครูจะต้องทำความเข้าใจลักษณะกิจกรรมให้เข้าใจ และศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ก่อนให้นักเรียนทำแบบบันทึกกิจกรรม จะต้องชี้แจง แนะนำวิธีการทำให้นักเรียนทราบ ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือเกิดข้อสงสัย หลังจากนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ครูจะตรวจแล้วบันทึกผลการเรียนรู้

คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ชุดที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความนิทาน จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้ศึกษามีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อชุดกิจกรรม
๒. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด
๓. จุดประสงค์การเรียนรู้
๔. สาระสำคัญ
๕. กิจกรรม
๖. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (ใบความรู้/แบบบันทึกกิจกรรม)
๗. แบบทดสอบหลังเรียน
๘. เฉลยแบบทดสอบ

และในส่วนของตัวอย่างหรือสถานการณ์ จะปรากฏอยู่ในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมให้สำเร็จลุล่วง

การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นการสอนที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาเป็นขั้นตอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น นักเรียนควรศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ เนื้อหาในใบความรู้ และวิธีปฏิบัติกิจกรรมให้เข้าใจก่อนปฏิบัติกิจกรรม และจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด ด้วยความตั้งใจ ซื่อสัตย์ มีความสามัคคี และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีการวางแผน และรับผิดชอบต่องานกลุ่มด้วยกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมถ้านักเรียนมีปัญหา ไม่เข้าใจ สามารถแก้ปัญหาหรือซักถามครูผู้สอนได้ตลอดเวลา เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว สามารถตรวจคำตอบจากแบบเฉลยคำตอบที่แนบมาด้วยตนเอง หากผลคะแนนไม่เป็นที่พอใจ นักเรียนสามารถกลับไปเรียนรู้กิจกรรมใหม่จนกว่าจะได้ผลเป็นที่พอใจ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย

ชุดที่ ๑ การอ่านจับใจความนิทาน

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๑/๒ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานได้
๒. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์เรื่องราวของนิทานได้
๓. นักเรียนสามารถสรุปใจความของนิทานได้
๔. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการอ่านนิทาน

สาระสำคัญ

๑. การสอนอ่านจับใจความ ประเภท นิทาน มีหลักการอ่านดังนี้

๑.๑ ให้นักเรียนฝึกอ่านอย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาเพื่อพิจารณารายละเอียดของข้อความนิทานในแต่ละย่อหน้าอย่างคร่าว ๆ

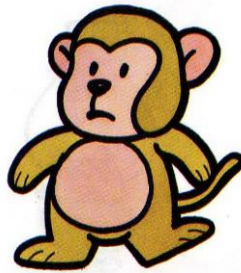
๑.๒ ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถาม มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร เช่น ตัวละครสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เรื่องเกิดขึ้นเวลาใด

๑.๓ ให้นักเรียนอ่านอย่างพิจารณา เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้

๑.๔ ให้นักเรียนสรุปเรื่องตามความเข้าใจโดยการเล่าเรื่อง หรือเขียนเรื่องย่อ

๑.๕ ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละคร โดยใช้คำถามในเชิงอภิปรายเหตุผล ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนั้นด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการอ่านนิทานมากกว่าการได้รับความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว

๒. นิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา

กิจกรรม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

๑. ขั้นสร้างความสนใจ

สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทาน ประเภทของนิทาน และความสำคัญของการอ่าน

๒. ขั้นเตรียมการอ่าน

๒.๑ สนทนากับนักเรียนถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความของนิทาน

๒.๒ แจกจุดประสงค์ และสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านนิทาน

๓. ขั้นลงมือปฏิบัติ

๓.๑ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม ๆ ละ ๘-๙ คน

๓.๒ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธาน รองประธานและเลขานุการกลุ่ม

๓.๓ ครูแจกเอกสาร ใบความรู้ แบบบันทึกกิจกรรมสำหรับนักเรียนให้กับประธานกลุ่ม ซึ่งมีเอกสารต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้

๓.๔ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจง

๓.๕ นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความภาษาไทย ประเภท นิทาน และสรุปหลักการอ่านแต่ละกลุ่ม

๓.๖ ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา

๓.๗ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามแบบบันทึกกิจกรรม โดยร่วมกันอ่าน อภิปรายและระดมความคิดเห็นร่วมกัน และบันทึกผล

๓.๘ ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

๔. ชั้นประเมินผลการปฏิบัติงาน

- ๔.๑ ให้นักเรียนร่วมกันสรุปทเรียนเกี่ยวกับนิทาน
- ๔.๒ ร่วมกันอภิปรายสรุปขั้นตอนของหลักการอ่านจับใจความของนิทาน สรุปผลการทำกิจกรรมและซักถามเพิ่มเติม
- ๔.๓ นักเรียนทำแบบทดสอบ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบความรู้ การอ่านจับใจความ ประเภท นิทาน
๒. นิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา
๓. แบบบันทึกกิจกรรมชุดที่ ๑
๔. แบบทดสอบชุดที่ ๑

การประเมินผลการทำงานกิจกรรม

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียน
๒. ตรวจแบบบันทึกกิจกรรมชุดที่ ๑
๓. ตรวจแบบทดสอบชุดที่ ๑

บัตรคำชี้แจง

ชุดที่ ๑ การอ่านจับใจความนิทาน

๑. ประธานกลุ่มสำรวจเอกสารที่ได้รับว่าครบถ้วนหรือไม่ ประกอบด้วย
 - ๑.๑ ใบความรู้ จำนวน ๖ ชุด
 - ๑.๒ นิทาน จำนวน ๖ ชุด
 - ๑.๓ แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ จำนวน ๑ แผ่น
๒. เลขานุการกลุ่มแจกใบความรู้การอ่านจับใจความ ประเภท นิทาน ให้กับสมาชิกทุกคนอ่านอย่างละเอียด
๓. รองประธานกลุ่มแจกนิทาน ให้กับสมาชิกทุกคน
๔. ประธานกลุ่มดำเนินกิจกรรมกลุ่มดังนี้
 - ๔.๑ ให้สมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้การอ่านจับใจความ ประเภทนิทาน
 - ๔.๒ ให้สมาชิกทุกคนศึกษานิทาน
 - ๔.๓ รองประธานกลุ่มอ่านคำชี้แจงในใบกิจกรรมกลุ่ม
 - ๔.๔ ประธานกลุ่มเป็นผู้นำการอภิปรายเพื่อให้สมาชิกระดมความคิดเห็นตามข้อกำหนดในแบบบันทึกกิจกรรม
 - ๔.๕ ให้เลขานุการกลุ่มบันทึกผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่มลงในแบบบันทึกกิจกรรมเพื่อประกอบการรายงาน
 - ๔.๖ ประธานกลุ่มให้สมาชิกเลือกสมาชิก ในกลุ่ม ๑ คน เพื่อเป็นตัวแทนนำเสนอผลการสรุปการอภิปราย ระดมความคิดเห็นตามแบบบันทึกกิจกรรม
๕. ประธานกลุ่มรวบรวม ใบความรู้การอ่านจับใจความประเภทนิทาน และแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มให้เรียบร้อย และนำไปส่งครู

ใบความรู้

ชุดที่ ๑ การอ่านจับใจความนิทาน

นิทาน คือ งานเขียนประเภทหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องสมมติ มีการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว มีตัวละครดำเนินเรื่องซึ่งอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ ก็ได้ มีเหตุการณ์หรือการดำเนินเรื่องที่แสดงความขัดแย้งของตัวละคร และมีการคลี่คลายความขัดแย้งของตัวละครในที่สุด

หลักการอ่านจับใจความนิทาน

๑. ให้นักเรียนฝึกอ่านอย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการกวาดสายตาคจากซ้ายไปขวาเพื่อพิจารณารายละเอียดของข้อความนิทานในแต่ละย่อหน้า

๒. พยายามตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถาม มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร

๓. อ่านอย่างพิจารณา เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วสรุปเรื่องตามความเข้าใจโดยการเล่าเรื่อง หรือเขียนเรื่องย่อ

๔. วิเคราะห์ความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ลักษณะนิสัยของตัวละคร การกระทำของตัวละคร ข้อคิดที่ได้จากนิทานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน

นิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา

ครั้งหนึ่งในอดีตกาล ณ ป่าหิมพานต์ มีลิงจำฝูงตัวหนึ่ง มีนิสัยใจคอ โหดเหี้ยม ชี้หวาดระแวง กลัวลิงตัวอื่นจะมาแย่งตำแหน่งจำฝูงไปจากตน แม้แต่ ลูกรของมันเอง มันก็ยังไม่วางใจ ดังนั้น หากนางลิงตัวใดมีครรภ์แก่ คลอดลูก ออกมาเป็นตัวผู้ มันจะรีเข้าชบกัดคอวัยวะเพศเสีย ให้ขาด ลูกลิงบางตัวถึงกับ ตาย บางตัวก็พิการไม่สามารถสืบพันธุ์ หรือตั้งตัวเป็นใหญ่เสมอมันได้เลย

วันหนึ่ง นางลิงตัวหนึ่งรู้สึกที่ตัวเองตั้งท้อง นางเกรงว่าหากลูกในท้อง เป็นตัวผู้ ลูกก็จะถูกทำร้ายถึงตายได้ นางบังเกิดความรักความห่วงใยลูกของ นางอย่างท่วมท้น ด้วยความรักลูก นางจึงตัดสินใจหลบหนีออกจากฝูง ซ้ำเข้าไปอยู่ที่ภูเขาอีกลูกหนึ่งตามลำพัง

ต่อมาไม่นาน นางลิงก็คลอดลูกออกมาเป็นตัวผู้ นางรักใคร่ทะนุถนอม ลูกของนางยิ่งนัก นางเฝ้าเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูกอย่างดี จนกระทั่งลูกลิง เจริญวัยขึ้นตามลำดับ มีร่างกายลำสันแข็งแรง มีความเฉลียวฉลาดมาก ถึงแม้จะอยู่กันตามลำพังแม่ลูกไม่ปะปนกับฝูงลิงใด ลูกลิงก็รู้ดีว่าตนควร จะมีพ่อเช่นเดียวกับสัตว์อื่น ๆ

วันหนึ่ง ลูกลิงจึงเข้าไปรบเร้าถามแม่ลิงว่า

“ แม่จำ พวกสัตว์อื่น ๆ เขามีทั้งแม่ ทั้งพ่อ แต่ฉันไม่เห็นมีพ่อเลย พ่อ ของฉันอยู่ที่ไหนจ๊ะ”

แม่ลิงจึงเล่าเรื่องราวแต่หนหลังทั้งหมดให้ลูกฟัง พร้อมกับกล่าวขำว่า

“ พ่อของลูกมีจิตใจเหี้ยมโหด และชี้ระแวงมากระแวงกระทั่งลูกของตัวเอง เพื่อความปลอดภัยของลูก ลูกอย่าไปหาพ่อเลยนะจ๊ะ”

แต่ลูกสิงไม่นึกหวั่นเกรงอันตรายจากพ่อของตนเลย จึงเฝ้าอ่อนวอนขอให้แม่สิงพาตน กลับฝูงเดิมเพื่อพบพ่อ

“แม่จ๋า ฉันอยากพบพ่อจ๊ะ พ่อคงไม่ทำอะไรฉันหรอก ฉันเห็นพ่อสัตว์อื่น ๆ เขาก็รักลูกของเขา พ่อคงไม่ทำร้ายฉันหรอกจ๊ะ”

แต่แม่สิงคัดค้านว่า “แม่รู้จักพ่อของเจ้าดีนะลูก ลูกอย่าไปหาพ่อเลย เพราะถ้าลูกเป็นอะไรลงไป แม่คงขาดใจตายแน่ ๆ ”

ลูกสิงยังคงอ่อนวอนต่อไปว่า “แม่จ๋า เดี่ยวนี้ฉันเติบโตเป็นสิงหนุ่มแล้ว ถ้าหากพ่อจะทำอะไรฉัน ฉันคงเอาตัวรอดได้หรอกนะจ๊ะแม่”

แม่สิงฟังลูกรบเร้าอ่อนวอน ประกอบกับเหตุผลต่าง ๆ ที่ยกขึ้นมาอ้าง นางก็ใจอ่อน ยอมพาลูกกลับไปหาพ่อสิง เมื่อสิงจำฝูงเห็นลูกของตนเป็นตัวผู้ ก็ชุ่มใจทันที คิดในใจว่า

“เจ้าตัวนี้ แหม... ตัวมันโตเสียด้วยซี เมื่อมันโตขึ้น มันจะต้องแย่งตำแหน่งจ่าฝูงไปจากเราแน่นอน รูปร่างของมันก็ดูล่ำสัน แข็งแรง เราจะกำจัดมันง่าย ๆ เหมือนลูกตัวอื่นๆ คงไม่ได้”

พ่อสิงจึงแสร้งทำอุบาย แสดงอาการดีอกดีใจ เดินเข้าไปใกล้ แล้วกล่าว ทักทายลูกด้วยถ้อยคำอันอ่อนหวานว่า “ลูกเอ๋ย เจ้าไปอยู่ที่ไหนเสียตั้งนาน เข้ามาให้พ่อกอดให้ชื่นใจหน่อยเถอะ”

ว่าแล้วพ่อสิงก็ดึงตัวลูกเข้ามากอดไว้แนบอกรอย่างถนัดถนี้ มันรวบรวมพลังกำลังทั้งหมดบีบรัดลูกสิงจนแน่น หมายถึงให้กระดูกหักแหลกละเอียด ทั้งตัวตายคาวงแขนของมันในบัดนั้น

ลูกสิงรู้ลึกผิดปกติในแรงกดดันของผู้เป็นพ่อ ประกอบกับเคยได้รับคำบอกเล่าถึงความเหี้ยมโหดของพ่อมาก่อนแล้ว จึงเข้าใจเจตนาในการกดดันนั้นทันที แต่เนื่องจากยังไม่เคยซาบซึ้งในความสัมพันธ์ฉันพ่อลูกมาก่อนเลย อีกทั้งยังได้รับคำบอกเล่าเรื่องของพ่อจากแม่แต่ในทางร้าย ๆ ดังนั้น แทนที่ลูกสิงจะดีรนออกจากวงรัศของพ่อ มันกลับกดดันตอบ ด้วยพลังกำลังอันมหาศาลยิ่งกว่า

จำฝูงยังไม่ยอมละความพยายามที่จะฆ่าลูกสิงให้ตาย จึงได้ใช้อุบายให้ไปเก็บดอกบัวในสระที่มีผีเสื้อน้ำ ที่ชอบกินสัตว์อื่นเป็นอาหาร

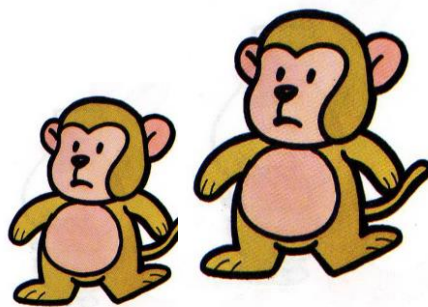
“พ่อจะแต่งตั้งเจ้าเป็นจำฝูง จะจัดพิธีให้ยิ่งใหญ่ไปเลย แต่เจ้าจะต้องไปที่สระบัวในป่า แล้วเก็บดอกกุหลาบ ๓ ดอก ดอกอุบล ๓ ดอก และดอกประทุม ๕ ดอก เพื่อมาใช้ในพิธีแต่งตั้ง เจ้าให้เป็นจำฝูงตามธรรมเนียม”

เมื่อลูกสิงได้ยินเช่นนั้นแล้ว จึงรีบไปยังสระบัวทันทีและได้สังเกตเห็นสิ่งผิดปกติบริเวณรอบ ๆ สระนั้น “เฮ้! แปลกจริง ทำไมมีแต่รอยเท้าสัตว์เดินทางไปในสระ แต่ไม่มีรอยเท้าเดินขึ้นมาเลย ในสระนี้คงมีผีเสื้อน้ำอาศัยอยู่ พ่อฆ่าเราไม่ได้ จึงหลอกให้เราถูกผีเสื้อน้ำฆ่าตาย ไม่มีวันเสียหอก แต่ยังไงเราก็ต้องหาวิธีไปเก็บดอกบัวมาให้ได้”

ลูกสิงคอยระวังตัวและหาหนทางเก็บดอกบัวมาให้ได้ จนเห็นกิ่งไม้ใหญ่ จึงคิดวิธีที่จะเก็บดอกบัวในสระนั้น ในระหว่างที่ลูกสิงเก็บดอกบัว ผีเสื้อน้ำก็เกิดความประหลาดใจในความสามารถของลูกสิง จึงเข้าไปทักทายอย่างเป็นมิตรและไต่ถามถึงความเป็นมาของลูกสิง

ลูกลิงจึงเล่าความจริงให้ฟังว่า พ่อของมันที่เป็นจ่าฝูงจะยกตำแหน่งให้เมื่อผีเสื้อน้ำได้ยีน เช่นนั้นจึงอาสาจะนำดอกบัวไปให้ และอยากชมพิธีการแต่งตั้งจ่าฝูง ในระหว่างที่เดินทางกลับมานั้น บรรดาฝูงลิงต่างให้การต้อนรับด้วยความปิติยินดี รวมทั้งแม่ของมันด้วยในระหว่างนั่นเอง

จ่าฝูงได้เห็นผีเสื้อน้ำ จึงเกิดความกลัวสุดขีด ถึงกับขาดใจตายทันที เมื่อจ่าฝูงได้ตายแล้ว จึงได้แต่งตั้งลูกลิงเป็นจ่าฝูงปกครองฝูงลิงแทน จากนั้นมา นางลิงตัวใด คลอดลูกเป็นตัวผู้ ก็จะได้รับการดูแลเป็นอย่างดี โดยที่ไม่ต้องหวาดระแวงว่าจะถูกทำร้ายอีกต่อไป

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ กลุ่มที่ ๑

- คำชี้แจง** ๑. ให้นักเรียนศึกษา/อ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา ภายในเวลา ๑๕ นาที
๒. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และระดมความคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับ
ลักษณะนิสัยของลูกลิง พร้อมทั้งบันทึกผลการอภิปรายลงในใบงาน
๓. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนภายในเวลา
๕ นาที (ตั้งชื่อกลุ่มด้วย)

ผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ กลุ่มที่ ๒

- คำชี้แจง** ๑. ให้นักเรียนศึกษา/อ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา ภายในเวลา ๑๕ นาที
๒. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และระดมความคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับ ลักษณะนิสัยของพ่อลิง พร้อมทั้งบันทึกผลการอภิปรายลงในใบงาน
๓. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนภายในเวลา ๕ นาที (ตั้งชื่อกลุ่มด้วย)

ผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ กลุ่มที่ ๓

- คำชี้แจง**
๑. ให้นักเรียนศึกษา/อ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา ภายในเวลา ๑๕ นาที
 ๒. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และระดมความคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของแม่ลิง พร้อมทั้งบันทึกผลการอภิปรายลงในใบงาน
 ๓. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนภายในเวลา ๕ นาที (ตั้งชื่อกลุ่มด้วย)

ผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ กลุ่มที่ ๔

- คำชี้แจง**
๑. ให้นักเรียนศึกษา/อ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา ภายในเวลา ๑๕ นาที
 ๒. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และระดมความคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับวิธีการแต่งตั้งจำฝูงในนิทาน พร้อมทั้งบันทึกผลการอภิปรายลงในใบงาน
 ๓. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนภายในเวลา ๕ นาที (ตั้งชื่อกลุ่มด้วย)

ผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

แบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑ กลุ่มที่ ๕

- คำชี้แจง** ๑. ให้นักเรียนศึกษา/อ่านนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา ภายในเวลา ๑๕ นาที
๒. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และระดมความคิดเห็นในหัวข้อเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากนิทาน วานรเจ้าปัญญา พร้อมทั้งบันทึกผลการอภิปรายลงในใบงาน
๓. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาอภิปรายนำเสนอที่หน้าชั้นเรียนภายในเวลา ๕ นาที (ตั้งชื่อกลุ่มด้วย)

ผลการอภิปราย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกในกลุ่ม

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.

เฉลยแบบบันทึกกิจกรรมที่ ๑

แนวการตอบ กลุ่มที่ ๑ ลักษณะนิสัยของลูกสิง

๑. มีความกตัญญูกตเวที
๒. มีความเพียรพยายาม
๓. มีความฉลาดเฉลียว

แนวการตอบ กลุ่มที่ ๒ ลักษณะนิสัยของพ่อสิง

๑. จิตใจโหดเหี้ยม ใจร้าย
๒. หวาดระแวง
๓. มีความฉลาดเฉลียว

แนวการตอบ กลุ่มที่ ๓ ลักษณะนิสัยของแม่สิง

๑. มีความรักความห่วงใยต่อลูก
๒. เอาใจใส่ดูแลลูกดีมาก
๓. เคารพการตัดสินใจของลูก

แนวการตอบ กลุ่มที่ ๔ พิธีการแต่งตั้งจำฝูง

จะต้องจัดเตรียมดอกไม้ ต่อไปนี้ ดอกกุหลาบ ๓ ดอก ดอกอุบล ๓ ดอก และดอกประทุม ๕ ดอก

แนวการตอบ กลุ่มที่ ๕ ข้อคิดที่ได้จากนิทาน เรื่อง วานรเจ้าปัญญา

๑. วิสัยแม่โดยทั่วไป ไม่ว่าจะคนหรือสัตว์ ย่อมรักลูกยิ่งกว่าชีวิต เพียงเริ่มรู้ว่าลูกถือกำเนิดในครรภ์ แม้ไม่ทันได้เห็นหน้า ก็ตั้งใจทะนุถนอมด้วยความรัก ดังนั้นผู้เป็นลูกทุกคนจึงควรคิดถึงบุญคุณของแม่ให้มาก และคิดตอบแทนคุณท่านให้เต็มที่
๒. ในยุคใดที่โลกขาดคุณธรรมความดีขาดความกตัญญูกตเวทีโดยสิ้นเชิงแล้ว ในยุคนั้น คนจะมีสภาพไม่ต่างกับสัตว์เดียรัจฉาน ในที่สุดก็เกิดสงครามฆ่าล้างโลกกัน
๓. คนอันธพาลเป็นนักเลง เกเรไปเรื่อยๆ ถึงแม้โชคดี ไม่มีใครทำร้ายสักวันหนึ่งก็ต้องตายเพราะเหลี่ยมคมของตนเอง ดังสุภาษิตที่ว่า “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว”

แบบทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่อง ทำไมช้างจึงตาเล็กและเสือจึงมีลาย

แล้วตอบคำถาม

ยังมีเสือหนุ่มตัวหนึ่งดูร้ายมาก วันหนึ่งมันออกไปหากินตามปรกติ ขณะที่มัน สอดสายสายตาหาเหยื่ออยู่นั้น มันก็แลเห็นช้างตัวหนึ่งกำลังยืนอยู่ใต้ต้นไม้ มันจึง วางแผนที่จะจับช้างให้ได้ แล้วเสือก็เดินตรงไปหาช้างทันที ฝ่ายช้างเมื่อเห็นเสือเดิน ตรงมาหามันเช่นนั้น ครั้นจะวิ่งหนีไป ก็ไม่ทัน จึงทำใจดีสู้เสือ แล้วพูดกับเสือไปว่า

"สวัสดิ์ เจ้าเสือผู้ยิ่งใหญ่ เจ้าจะไปไหนหรือ"

"ข้าก็จะมาจับเจ้าไปเป็นอาหารนะสิ" เสือตอบ

"ข้าก่อนเจ้าเสือร้าย เจ้าคงไม่รู้หรอกว่าตอนนี้

ข้าไม่ได้เป็นอิสระแล้ว ข้าเป็นเชลยเขาอยู่" ช้างพูด

"พูดโง่เอ๊ย อย่ามาหลอกข้าเสียให้ยากเลย เจ้าตัวใหญ่ออกอย่างนี้ ใครจะ กล้ามาจับเจ้าเป็นเชลยได้ นอกจากข้าเจ้าป่าผู้ยิ่งใหญ่ "

"นี่ไงเจ้าเห็นมั๊ย ข้าของข้าถูกล่ามโซ่อยู่กับต้นไม้ นี้ ก็เพราะข้าตกเป็นเชลย ของมนุษย์"

ช้างพูดพร้อมยกขาที่ถูกล่ามโซ่ให้เสียดู "อะไรกันมนุษย์ตัวเล็กนิดเดียว ยัง จับเจ้าล่ามโซ่ได้หรือ" เสือถามอย่างสงสัย "ก็ใช่ชะซิ มนุษย์ตัวเล็ก ๆ นี้แหละ ถึงจะ ไม่มีเขี้ยวเล็บ ไม่มีเขาหรืองา แต่มนุษย์นั้นมี ปัญญา" ช้างตอบยืนยัน เสือพอได้ยิน ช้างพูดถึงคำว่า "ปัญญา" ก็สนใจ จึงถามช้างขึ้นว่า

"อ้ายตัวปัญญาของมนุษย์มันวิเศษแค่ไหนเชียว ถ้าข้าเจอจะจับกินเสียให้เช็ด"

"ปัญญาของมนุษย์ก็อยู่ที่ตัวมนุษย์ซิเจ้าเสือเอ๊ย ถ้าเจ้าอยากเห็นจริง ๆ ละก็ รีบแก้ไขที่ผูกขาข้าออกซิ แล้วข้าจะพาเจ้าไปดู"

"ได้เลย" เสือพูดแล้วตรงเข้าไปแก้ไขที่ผูกขาช้างออก แล้วช้างก็เดินนำหน้า เสือ มุ่งสู่บ้านมนุษย์ทันที

เมื่อถึงบ้านมนุษย์แล้วข้างก็ตะโกนเรียกมนุษย์ให้ออกมาพบข้างนอก ฝ่ายมนุษย์ไม่รู้ว่าใครมาเรียก ก็ออกมาจากบ้านโดยที่ไม่ได้ระวังตัว ทันใดนั้นเสือซึ่งรอจ้งหระอยู่แล้ว จึงตะครุบตัวมนุษย์ไว้ในกรงเล็บอย่างง่ายดายคายนหัวเราะเยาะด้วยเสียงอันดัง ที่สามารถเอาชนะมนุษย์ผู้พิชิตข้างได้ เสือจึงหันไปพูดกับข้างว่า

" เจ้าข้างไหนเจ้าว่ามนุษย์มีปัญญาเก่งกล้ายังไม่ทันได้ต่อสู้เลย ข้าก็จับมันได้แล้วและข้าจะกินมันเสียเดี๋ยวนี้แหละ"

มนุษย์เมื่อได้ยินเสือพูดอวดตัวเช่นนั้น ก็ใช้ปัญญาของตนต่อสู้กับเสือทันที โดยพูดกับ เสือว่า "ข้าก่อนเจ้าเสือ ถ้าเจ้ากินข้าตอนนี้ เจ้าก็จะมีโอกาสเห็นตัวปัญญาของข้าเลย"

เสือได้ยินดังนั้นก็หยุดชะงัก แล้วถามมนุษย์ไปว่า "ไหนละตัวปัญญาของเจ้าก่อนตายเอา ออกมาอวดข้าหน่อยเป็นไง"

"ได้สิ ถ้าเจ้าอยากดู แต่ตัวปัญญาของข้าอยู่ในบ้าน ถ้าอยากเห็น เจ้าต้องปล่อยข้าไปข้าจะได้ ไปจูงมันออกมาให้เจ้าดู"

ฝ่ายเสืออยากเห็นตัวปัญญาเป็นหนักหนา จึงหลงกลปล่อยมนุษย์ไปมนุษย์เมื่อถูกปล่อยตัวเป็นอิสระแล้ว ก็วางแผนจัดการกับเสือ โดยพูดขู่เสือไปว่า

"ระวังนะเจ้าเสือ ตัวปัญญาของข้ามันตกใจง่าย ถ้ามันเห็นเจ้าเข้า มันจะวิ่งหนีเข้าบ้านแล้วจะไม่ยอมออกมาอีกเป็นเด็ดขาด"

"แล้วเจ้าจะให้ข้าทำอย่างไร" เสือถาม

"ไม่อยากเจ้ามาให้ข้าจับมัดไว้กับต้นไม้เสียก็สิ้นเรื่อง" มนุษย์เสนอความคิด

"ตกลง" เสือตอบ มนุษย์ก็จัดการมัดเสือไว้กับต้นไม้ แล้วก็เดินเข้าบ้านไปและออกมาพร้อมกับหวายในมือ เสือเห็นมนุษย์ถือหวายออกมาก็แปลกใจ จึงถามว่า

" ไหนละตัวปัญญาของเจ้า ไม่เห็นจูงออกมาให้ข้าดู" มนุษย์ชูหวายขึ้นแล้วพูดว่า

" นี่ไงละตัวปัญญาของข้า"

" อ้ายนั่นมันหวาย จะเป็นตัวปัญญาได้อย่างไร" เสือแย้ง

"นี่แหละตัวปัญญาของข้าอ้ายเสือหน้าโง่ เจ้ามันอวดเก่งนัก ข้าจะสั่งสอนให้รู้สำนึกเสียบ้าง" พอมนุษย์พูดขาดคำ ก็หวดเสือด้วยหวาย จนนับครั้งไม่ถ้วน ฝ่ายช้างที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ ได้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด ก็หัวเราะด้วยความขบขัน เพราะด้วยปัญญาของมนุษย์ มนุษย์ไม่เพียงรอดชีวิต มันเอง รอดชีวิตด้วยช้าง หัวเราะใหญ่ หัวเราะเสียจนน้ำตาไหลพรากอาบแก้ม ดวงตาของช้างเลยเล็กลง เล็กลง เหลือเท่าที่เห็นจนทุกวันนี้ซึ่งไม่สมกับตัวของมันเลย ก็เพราะหัวเราะมากนั่นเอง

ฝ่ายเสือเมื่อถูกโบยด้วยหวาย ก็เจ็บปวดแสนสาหัส ดิ้นทุรนทุรายไปมาจนเชือกขาด มันจึงวิ่งหนีอย่างสุดชีวิต จนถึงบัดนี้เสือก็นึกยังไม่รู้ว่า ปัญญาของมนุษย์คืออะไร เสือเดินโซซัดโซเซ ไปขอความช่วยเหลือจากสัตว์ในป่าให้ช่วยรักษารอยแผลจากการถูกโบย แต่ไม่มีสัตว์ใดช่วยเสือกมีแต่สมน้ำหน้า เพราะเสือได้รังแกสัตว์อื่นไว้มากนั่นเอง ตัวของเสือกจึงมีแผลเป็นและกลายเป็นลายให้เห็น มาจนทุกวันนี้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. นิทานเรื่อง ทำไมช้างจึงตาเล็กและเสือจึงมีลาย มีตัวละครคือใครบ้าง

ก. ช้าง เสือ	ข. เสือ ช้าง ปญญา
ค. มนุษย์ ปญญา	ง. เสือ ช้าง มนุษย์

๒. เพราะเหตุใดช้างจึงไม่ถูกเสือจับเป็นอาหาร

ก. เสือยังไม่อยากกิน	ข. มนุษย์มาช่วยเหลือไว้
ค. ช้างมีปัญหา หลอกเสือได้	ง. เสือถูกมนุษย์จับไว้ได้

๓. "ไหนละตัวปัญญาของเจ้า ก่อนตายเอาออกมาอวดข้าหน่อยเป็นไง"

จากข้อความดังกล่าวให้นักเรียนคิดว่าผู้พูดมีลักษณะนิสัยอย่างไร

ก. ฉลาด	ข. สนใจ
ค. ทะนงตน	ง. ชอบลอง

๔. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อน

ก. เสือถูกหวายของมนุษย์	ข. เสือมาเจอช้างถูกล่ามโซ่
ค. ช้างพาเสื้อมาเจอมนุษย์	ง. เสือแก้ไขให้ช้าง

๕. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะนิสัยของเสือ

ก. มีปัญญา	ข. ชอบรังแกผู้อื่น
ค. ชอบอวด	ง. ตั้งอยู่ในความประมาท

๖. ข้อใดต่อไปนี่ทำให้มนุษย์ไม่ถูกเสือกินเป็นอาหาร

ก. การให้อภัย	ข. ความเพียร
ค. ความมีเมตตา	ง. ความฉลาด

๓๗. นักเรียนคิดว่าเสือมีลักษณะนิสัยตรงกับข้อใดมากที่สุด
ก. ฉลาด	ข. ทะนงตัวคิดว่าตนเองเก่ง
ค. ชอบการแข่งขัน	ง. มีน้ำใจนักกีฬา
๓๘. จากเนื้อเรื่องในนิทานทำไมเสือจึงมีลาย
ก. ถูกหวายของมนุษย์	ข. เป็นรอยแผลที่ถูกซางทำร้าย
ค. สัตว์ต่าง ๆ ทำร้าย	ง. ถูก “ปัญญา” ทำร้าย
๓๙. จากเนื้อเรื่องในนิทานเพราะเหตุใดซางจึงมีตาเล็ก
ก. ร้องไห้	ข. ถูกมนุษย์ทำร้าย
ค. หัวเราะจนน้ำตาไหล	ง. ถูกเสือทำร้าย
๔๐. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสุภาษิตข้อใด
ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก	ข. ชิงกี้ราชาก็แรง
ค. คนใจย่อมนเป็นเหยื่อของคนฉลาด	ง. เวย์ยอมระงับด้วยการไม่จองเวร

เฉลยแบบทดสอบ

คำตอบ

- ข้อ ๑ ตอบ ง. เสื่อ ข้าง มนุษย์
- ข้อ ๒ ตอบ ค. ข้างมีปัญญา ใช้กลอุบายหลอกเสื่อได้
- ข้อ ๓ ตอบ ค. ทะนงตน
- ข้อ ๔ ตอบ ข. เสื่อมาเจอข้างถูกล่ามโซ่
- ข้อ ๕ ตอบ ก. มีปัญญา
- ข้อ ๖ ตอบ ง. ความฉลาด
- ข้อ ๗ ตอบ ข. ทะนงตัวคิดว่าตนเองเก่ง
- ข้อ ๘ ตอบ ก. ถูกหว่ายของมนุษย์
- ข้อ ๙ ตอบ ค. หัวเราะจนน้ำตาไหล
- ข้อ ๑๐ ตอบ ค. คนโง่ยอมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
ประเมินกลุ่มที่

ข้อ	รายการประเมิน	คะแนน ที่ได้	สรุปผลการ ประเมิน		หมายเหตุ
			ผ่าน	ไม่ผ่าน	
๑	นักเรียนปฏิบัติตามคำชี้แจงได้				
๒	นักเรียนร่วมอภิปรายอย่าง หลากหลาย				
๓	นำเสนอผลงานตรงหัวข้อเรื่อง				
๔	ลำดับเรื่องราวความคิดได้ ถูกต้อง				
๕	ใช้เวลาในการพูดได้เหมาะสม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

- ๒ หมายถึง ดี, ดีมาก (๘ - ๑๐ คะแนน)
- ๑ หมายถึง ปานกลาง, พอใช้ (๕ - ๗ คะแนน)
- ๐ หมายถึง ปรับปรุง (ต่ำกว่า ๕ คะแนน)

เกณฑ์การผ่านประเมินทุกรายการต้องได้ ๑ ขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กุสุมา รัชชมนณี. (๒๕๕๖). *สี่พันวรรณคดี ชุด นิทานวานบอก*. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
 ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (๒๕๕๓). *การอ่านให้เก่ง*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
 เปลื้อง ณ นคร. (๒๕๕๔). *ศิลปะแห่งการอ่าน : หลักวิธีการอ่านอย่างมี
 ประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : บริษัทเฮลโล่การพิมพ์.
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (๒๕๕๘). *เอกสารการสอนชุดการอ่านภาษาไทย
 หน่วยที่ ๑-๓*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
 ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒*.
 กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (๒๕๕๒). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
 _____ . (๒๕๕๑). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
 จำกัด.

สืบค้นจาก www.everykid.com เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๐.